

ΚΩΣΤΑΣ ΚΡΟΜΜΥΔΑΣ

ΜΟΥ

ΕΚΑΝΕΣ

ΔΩΡΟ ΤΑ

ΧΡΙ

ΣΤΟΥ

ΓΕΝΝΑ

διόπρα

*Το βιβλίο είναι αφιερωμένο στη μνήμη του
Αλέξανδρου Γιωτόπουλου που τόσο αγάπησε τα
μέρη στα οποία διαδραματίζεται η ιστορία μου.*

Αρκετοί από τους χαρακτήρες του βιβλίου είναι βασισμένοι σε υπαρκτά πρόσωπα. Για τις ανάγκες της μυθοπλασίας, άλλαξα κάποια στοιχεία του χαρακτήρα και της εμφάνισής τους, και για τον λόγο αυτόν ζητώ την κατανόησή τους. Το ίδιο έκανα και με τη γεωγραφία της περιοχής. Καλή σας ανάγνωση...

ΔΑΦΝΗ

Αντικρίζοντας το ατέλειωτο ποτάμι των αυτοκινήτων μπροστά μου ερχόταν να παρατήσω το δικό μου στη μέση του δρόμου και απλώς να φύγω με τα πόδια. Τα τελευταία είκοσι λεπτά είχα μετακινηθεί μόλις λίγα μέτρα. Αυτή την εποχή η Πανεπιστημίου δεν ήταν ο καλύτερος δρόμος να διασχίσεις. Σε τρεις μέρες είχαμε Χριστούγεννα και λογικά οι μισοί κάτοικοι της πόλης είχαν βγει για ψώνια.

Μετάνιωνα που είχα δεχτεί να κατέβω στο κέντρο μια τέτοια μέρα, αλλά τώρα ήταν αργά. Και το ραντεβού μου θα έχανα, και θα καθυστερούσα να γυρίσω στο σπίτι. Όσο κι αν προσπάθησα να εξηγήσω στον προϊστάμενό μου πως δεν ήταν καλή εποχή, εκείνος επέμενε να συναντήσω τους περιφερειακούς διευθυντές και να τους παρουσιάσω τον απολογισμό αλλά και τους στόχους της επόμενης χρονιάς. Κάτι που θα μπορούσε κάλλιστα να γίνει αμέσως μετά τις γιορτές, για να συμπεριληφθούν και οι τελευταίες πωλήσεις του Δεκεμβρίου που ήταν και οι πιο δυνατές. Είχε αρχίσει να με ενοχλεί η ισχυρογνωμοσύνη του και η διαρκής πίεσή του για καλύτερα αποτελέσματα.

Στα καλά των ημερών ήταν πως την επομένη, νωρίς το πρωί, θα πήγαινα στο αεροδρόμιο για να παραλάβω τον Μίλτο που επέστρεφε από Ιταλία. Το απόγευμα θα

αναχωρούσαμε για το Δίλοφο στα Ζαγοροχώρια, όπου είχα κλείσει ένα όμορφο σπίτι για να περάσουμε τα Χριστούγεννα οι δυο μας. Είχα πολλά χρόνια να επισκεφτώ την περιοχή, οπότε ήταν μια πολύ καλή ευκαιρία να το κάνω με τον αγαπημένο μου.

Μετά από μια παρατεταμένη περίοδο χωρίς κάποια σοβαρή σχέση αποφάσισα να βουτήξω στα βαθιά συγκατοικώντας μαζί του. Με εκείνον και τον Μόκα, τον μόλις οχτώ μηνών σκύλο που ο Μίλτος είχε υιοθετήσει από ένα καταφύγιο αδέσποτων λίγο πριν μείνουμε μαζί. Δεν είχα ποτέ μου σκύλο, αλλά έκανα φιλότιμες προσπάθειες να προσαρμοστώ. Ευτυχώς το σπίτι όπου μέναμε είχε μεγάλο κήπο, και την περισσότερη ώρα ήταν έξω δίνοντας όλη του την προσοχή στις γάτες της γειτονιάς.

Ακούγοντας για ακόμα μία φορά σήμερα το «Last Christmas», το δυνάμωσα γιατί μου έφτιαχνε τη διάθεση και με έβαζε ακόμα περισσότερο στο εορταστικό κλίμα. Η γνώριμη φιγούρα του Αϊ-Βασίλη έξω από ένα μεγάλο εμπορικό μαγνήτιζε τα πιτσιρίκια, που είχαν μαζευτεί γύρω του σαν μελίσσι. Κατεβάζοντας το τζάμι τον άκουσα να φωνάζει το χαρακτηριστικό «χο χο χο», ενώ ταυτόχρονα κουνούσε ρυθμικά το χρυσό κουδουνάκι του.

Παρότι έκανε αρκετό κρύο, είχε μια υπέροχη λιακάδα. Θα ήταν όλα όμορφα, αν δεν ήμουν ακινητοποιημένη με χιλιάδες άλλους οδηγούς στο κέντρο της Αθήνας. Έπιασα το κινητό για να κάνω μια σύντομη περιήγηση στο διαδίκτυο. Σε όποια ιστοσελίδα και αν έμπαινα, πρώτη είδηση ήταν η επίθεση στην Τάιμς Σκουέρ, στο κέντρο της Νέας Υόρκης. Δυσκολευόμουν με τις κακές ειδήσεις τέτοιες μέρες και γι' αυτό απέφυγα να διαβάσω όλες τις λεπτομέρειες. Ήθελα

ένα διάλειμμα από τη γενικότερη μαυρίλα που επικρατούσε στον κόσμο.

Ένας ιστότοπος παρουσίαζε εκτενές άρθρο για την επερχόμενη κακοκαιρία στη βορειοδυτική Ελλάδα. Για τρίτη φορά φέτος διάβαζα κάτι ανάλογο και αναρωτήθηκα αν τελικά οι προβλέψεις θα επιβεβαιώνονταν. Εκνευριζόμενοι με αυτούς τους βαρύγδουπους τίτλους που σε έκαναν να νομίζεις πως ερχόταν το τέλος του κόσμου.

Έριξα μια ματιά στα σόσιαλ μίντια όπου οι γιορτινές αναρτήσεις διαδέχονταν η μία την άλλη. Με μελαγχολούσαν οι προσδοκίες των ανθρώπων για τις γιορτές και πάντα ένιωθα ένα μικρό άγχος να περάσω καλά αυτές τις μέρες. Τα πλάνα που είχα φτιάξει αφήναν υποσχέσεις για όμορφες στιγμές. Ο Μίλτος γνώριζε ελάχιστα για το ταξίδι μας και του το κρατούσα για έκπληξη.

Έβγαλα μια φωτογραφία την ατελείωτη ουρά των αυτοκινήτων και την έστειλα στην κοινή ομάδα που είχα με τις δύο κολλητές μου, τη Γεωργία και τη Νεκταρία, γράφοντας:

Πήζω...

Καλά κρασιά... έγραψε πρώτη η Νεκταρία και σε λίγο ακολούθησε η Γεωργία.

Κι εγώ στη δουλειά... Ισχύει για το βράδυ; Σπίτι σου; ρώτησε, καθώς είχαμε κανονίσει απόψε να τα πούμε.

Άκουσα από πίσω κάποιον ανυπόμονο οδηγό να κορνάρει και ανασηκώθηκα. Το αυτοκίνητο μπροστά μου είχε προχωρήσει, δημιουργώντας ένα κενό λίγων μέτρων. Άλλο ένα επίμονο κορνάρισμά του με εκνεύρισε ακόμα περισσότερο.

«Εντάξει, μεγάλε, τι να κάνω; Να πετάξω;» φώναξα, χωρίς βέβαια να με ακούσει, και παίρνοντας το πόδι μου από το

φρένο άφησα το αυτοκίνητο να κυλήσει στην κατηφόρα. Ο άλλος ήρθε και κόλλησε στον προφυλακτήρα μου, λες και θα άλλαζε κάτι για μερικά μέτρα. Είχα αρχίσει να πιστεύω πως η ζωή στην πόλη έκανε σοβαρή ζημιά στον εγκέφαλο των ανθρώπων.

Παντού επικρατούσε ένταση και νεύρα, και δεν ήταν λίγες οι φορές που κάποιοι πλακώνονταν στη μέση του δρόμου για ασήμαντες αφορμές. Ο τύπος πίσω μου πάτησε πάλι κόρνα, νομίζοντας μάλλον πως έτσι θα βελτιωνόταν η κατάσταση. Ξεφυσώντας προσπάθησα να τον αγνοήσω και απάντησα στα κορίτσια:

Ναι, κανονικά, σας περιμένω... Αν έχω ξεκολλήσει από εδώ.

Μόλις πάτησα αποστολή, είδα το πρόσωπο του Μίλτου στην οθόνη και απάντησα αμέσως στην κλήση του βάζοντας την ανοιχτή ακρόαση:

«Έλα, μωρό μου...» Το πρώτο πράγμα που άκουσα ήταν ένας μακρόσυρτος αναστεναγμός. Δεν χρειάστηκε πολύ για να καταλάβω πως κάτι είχε συμβεί...

Επιτέλους, μετά από ώρα κατάφερα να επιστρέψω στο σπίτι. Κουρασμένη και αποκαμωμένη, απενεργοποίησα τον συναγερμό και πέταξα νευρικά τα πράγματά μου στον καναπέ. Ο Μίλτος μου είχε ανακοινώσει πως λόγω μιας απρόσμενης εξέλιξης που προέκυψε στη δουλειά δεν θα ερχόταν με την αυριανή πρωινή πτήση αλλά με την επόμενη. Αυτό σήμαινε πως θα καθυστερούσαμε να φύγουμε για τα Ζαγορώρια και θα χάναμε μία από τις διανυκτερεύσεις που

είχα κλείσει, οπότε αναγκαστικά θα ταξιδεύαμε παραμονή Χριστουγέννων.

Γνώριζα πως ήταν σημαντική η αιτία που μου ανέφερε, αλλά από την άλλη το είχα φτιάξει στο μυαλό μου και τώρα το έβλεπα να συρρικνώνεται. Μήπως έπρεπε να του δείξω περισσότερο ότι με ενοχλούσε αυτή η εξέλιξη;

Απογοητευμένη πήγα προς την μπαλκονόπορτα για να βάλω μέσα τον Μόκα. Του δώσαμε αυτό το όνομα λόγω της εμφάνισής του. Το τρίχωμά του είχε μια γκρίζα απόχρωση με διάσπαρτες καφετιές πιτσιλιές, ίδιες με του γλυκού μόκα. Σαν της πάστας που μου άρεσε από το ζαχαροπλαστέιο της γειτονιάς μου. Τον φώναξα, αλλά δεν εμφανίστηκε. Ο κήπος ήταν αρκετά μεγάλος και υπέθεσα πως βρισκόταν κάπου στο πλάι.

Περπάτησα στο γρασίδι και τότε τον είδα να σκάβει το χώμα πίσω από τον κορμό της μεγάλης ελιάς δίπλα στην περιφραξη. Μόλις με αντιλήφθηκε, σήκωσε το κεφάλι και άρχισε να κουνά την ουρά του. Ήταν μέσα στις λάσπες, και με αργά βήματα, για να μην του τραβήξω την προσοχή, έκανα να επιστρέψω για να προλάβω να κλείσω την μπαλκονόπορτα. Εκείνος όμως πετάχτηκε και άρχισε να τρέχει προς το μέρος μου. Όχι μόνο δεν πρόλαβα, αλλά την ώρα που μπήκε μαζί μου στο σαλόνι, άρχισε να πηδά πάνω μου κάνοντάς με χάλια.

Προσπάθησα να τον πιάσω από το περιλαίμιο αλλά μάταια, καθώς πρόλαβε να τινάξει το φουντωτό του τρίχωμα γεμίζοντας με λάσπη ακόμα και το χριστουγεννιάτικο δέντρο.

«Όχι, ρε Μόκα...» κατάφερα να φωνάξω με απόγνωση, και επιτέλους τον γράπωσα οδηγώντας τον θυμωμένη στον

κήπο. Κλείνοντας την πόρτα, τον είδα να με κοιτά με τη γλώσσα έξω, απορημένος που σταματήσαμε το παιχνίδι του. Κούνησα το δάχτυλο σαν να ήθελα να τον μαλώσω, αλλά εκείνος άρχισε να γλείφει το τζάμι. Βλέποντας πώς με είχε κάνει, καθώς και το χάλι που άφησε πίσω του, πήγα στην αποθήκη για να πάρω τα σύνεργα καθαρισμού.

Δεν ήταν καλή μέρα η σημερινή. Ο Μίλτος θα αργούσε, το ραντεβού μου με τους πωλητές της εταιρείας αθλητικών ειδών όπου δούλευα είχε αναβληθεί και ο σκύλος είχε γεμίσει το σπίτι λάσπες. Μοναδική μου ελπίδα η επίσκεψη των κοριτσιών σε λίγες ώρες, έτσι ώστε να εξελισσόταν τουλάχιστον κάπως καλύτερα το αποψινό βράδυ.

Μπαίνοντας στην αποθήκη παρατήρησα τις δύο κούτες με κάποια προσωπικά μου αντικείμενα που είχα αφήσει εκεί. Όταν μετακόμισα, χάρισα πολλά από τα πράγματά μου, γιατί το καινούριο σπίτι τα είχε όλα. Μέσα σε αυτά τα κουτιά όμως είχα κρατήσει ό,τι σχετιζόταν με την αθλητική μου καριέρα: τα μετάλλιά μου, κάποια ρούχα και αντικείμενα που μου θύμιζαν τις όμορφες αλλά και τις δύσκολες μέρες που πέρασα κάνοντας πρωταθλητισμό στην κολύμβηση. Αναρωτιόμουν πώς μπορούσαν μέσα σε δυο κούτες να χωράνε αναμνήσεις δεκαπέντε χρόνων. Ήθελα μια μέρα να τις ανοίξω και να μοιραστώ με τον Μίλτο όλα αυτά που υπήρχαν καταχωνιασμένα εκεί.

Αναστενάζοντας, πήρα ό,τι ήθελα και έκανα μεταβολή, γιατί έπρεπε να καθαρίσω τον χαμό που είχε προκαλέσει ο Μόκα.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Πηγαίνοντας προς την έξοδο του αεροδρομίου αισθανόμουν άβολα εξαιτίας της πολυκοσμίας. Ο πανικός που επικρατούσε σε συνδυασμό με τη χριστουγεννιάτικη μουσική που έπαιζε στη διαπασών με έκαναν να βαδίζω γρήγορα, για να φτάσω στο αυτοκίνητό μου και να φύγω επιτέλους μακριά από όλους.

Μόλις είχα παραδώσει την κόρη μου στη μητέρα της και πρώην σύζυγό μου. Σε λίγη ώρα, μαζί με τον νέο της σύντροφο και τον εντεκάχρονο γιο του, θα ταξίδευαν για Ντουμπάι, όπου θα περνούσαν τις ημέρες των γιορτών. Με ξεπερνούσε το γεγονός ότι κάποιος επέλεγε να κάνει Χριστούγεννα στην έρημο. Ειδικά το παιδί μου, το οποίο κατάλαβα πως δεν είχε ενθουσιαστεί με την ιδέα.

Από τη μια με ενοχλούσε που δεν θα κάναμε τίποτα μαζί, αλλά από την άλλη αυτό είχαμε συμφωνήσει. Ανυπομονούσα να έρθει το Πάσχα, που θα την είχα για πέντε μέρες μαζί μου. Δυσκολευόμασταν να συνεννοηθούμε με τη μητέρα της σχετικά με τον χρόνο που περνούσα με τη μικρή μου. Τελευταία είχα αρχίσει να καταλαβαίνω πως κρυφά έβαζε εμπόδια στις συναντήσεις μας βρίσκοντας διάφορες δικαιολογίες. Μέχρι και ψεύτικη ασθένεια επικαλέστηκε για να μη με αφήσει να την πάρω πριν από κάμποσο καιρό.

Έκανα απέλπιδες προσπάθειες να την πείσω πως το υγιές και σωστό ήταν η κόρη μας να βλέπει κι εμένα αρκετά. Ένιωθα πως είχε έρθει η στιγμή να τα πούμε έξω από τα δόντια, γιατί συνεχώς το αποφεύγαμε. Το μόνο που αποζητούσα ήταν περισσότερος χρόνος με το παιδί μου, αφού και λόγω δουλειάς καταλάβαινα πόσο σημαντική ήταν η πατρική φιγούρα σε αυτή την ηλικία. Κάθε φορά που την αποχωριζόμουν, ένιωθα πως κάτι μέσα μου ράγιζε.

Μεγάλωνε τόσο γρήγορα, και γνώριζα καλά ότι οι στιγμές που χάναμε δεν θα γύριζαν πίσω. Δεν ήθελα να είμαι ο πατέρας που απλώς τη βλέπει σαν επισκέπτης. Ήθελα να είμαι εκεί όταν διαβάζει, όταν μαθαίνει νέα πράγματα, όταν έχει απορίες για τον κόσμο. Να τη στηρίζω όχι μόνο όταν πέφτει και χτυπάει το γόνατό της, αλλά και όταν κάτι πληγώνει την ψυχή της.

Στα δέκα της, δεν ήταν πια μωρό αλλά ούτε και έφηβη. Είχε αρχίσει να διαμορφώνει χαρακτήρα και να καταλαβαίνει τον κόσμο γύρω της. Αν δεν ήμουν εκεί τώρα, πώς θα γινόμουν κομμάτι της ζωής της αργότερα; Με τρόμαζε το σενάριο να καταντήσω *ένας πατέρας του Σαββατοκύριακου*, που θα με θυμόταν μόνο από επισκέψεις και γιορτές. Ήθελα με κάθε τρόπο να ξέρει πως θα ήμουν πάντα εκεί, για ό,τι χρειαζόταν. Όχι επειδή έτσι έπρεπε, αλλά επειδή το είχα κι εγώ ανάγκη. Επειδή ήταν η μονάκριβή μου και ό,τι πιο σημαντικό είχα κάνει στη ζωή μου.

Μια μικρή ουρά είχε δημιουργηθεί μπροστά μου από ένα γκρουπ τουριστών που άκουγαν τις οδηγίες του ξεναγού τους. Επιβράδυνα το βήμα μου παρατηρώντας μια μεγάλη

οθόνη απ' όπου περνούσαν διάφορα βίντεο με χριστουγεννιάτικα στιγμιότυπα. Αμέσως κατάλαβα πως επρόκειτο για κάποια διαφήμιση που όμως μου κέντρισε το ενδιαφέρον. Στο τέλος η εικόνα πάγωσε με τα εξής λόγια:

Ζήστε τα Χριστούγεννα σαν να μην υπάρχει... χθες.

Αμέσως μετά εμφανίστηκε το λογότυπο μιας ασφαλιστικής εταιρείας η οποία διαφημιζόταν με αυτόν τον τρόπο. Με θύμωσαν όλες αυτές οι προτροπές που μετέφεραν μεγαλύτερο άγχος στους ανθρώπους. Πιασάρικες ατάκες που όμως δημιουργούσαν άπιαστες προσδοκίες. Τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και αυτά της κοινωνικής δικτύωσης έφεραν μεγάλη ευθύνη, μιας και προωθούσαν την ιδέα ότι οι άνθρωποι πρέπει με το έτσι θέλω να περνούν όμορφα στις γιορτές. Οι αναρτήσεις με εικόνες περασμένες από τα φίλτρα της τεχνητής νοημοσύνης δημιουργούσαν έντονες επιθυμίες οι οποίες ασκούσαν στους ανθρώπους μια δυσβάσταχτη ψυχολογική πίεση. Και, τελικά, όταν δεν εκπληρώνονταν, τους οδηγούσαν στην απογοήτευση και στην πλήρη παραίτηση.

Άρχισα να βαδίζω πιο γρήγορα, για να προσπεράσω τον πολύ κόσμο που αργοπορούσε, και τότε ένιωσα ένα χέρι να μου πιάνει το μπράτσο. Γυρνώντας αντίκρισα μια μεσόκοπη γυναίκα να με κοιτά χαμογελώντας. Γενικά δεν ήταν το καλύτερό μου η σωματική επαφή με αγνώστους. Αναγνωρίζοντας μια κάποια οικειότητα στον τρόπο που φερόταν, προσπάθησα να μη δείξω την ενόχλησή μου.

«Κύριε Μακρή, τι κάνετε;» ρώτησε, όσο το μυαλό μου πάλευε να θυμηθεί. Με έλουζε κρύος ιδρώτας κάθε φορά που δεν αναγνώριζα αυτόν που είχα απέναντί μου.

«Βοηθήστε με λίγο, σας παρακαλώ...» είπα, μιας και δεν τα κατάφερνα.

«Λογικό να θέλετε βοήθεια. Έχουν περάσει πολλά χρόνια και όταν είχα έρθει στο γραφείο σας, μόλις είχατε ξεκινήσει ως ψυχοθεραπευτής. Επίσης, έχω αλλάξει αρκετά».

Ξαφνικά, ένα λαμπάκι άναψε στο μυαλό μου φωτίζοντας μια παλιά ανάμνηση. Ο γνώριμος ήχος της φωνής της βοήθησε περισσότερο.

«Μη μου πείτε πως είστε η Άννα;»

«Κι όμως, αυτή είμαι», αναφώνησε εκείνη με έναν κρυφό ενθουσιασμό.

Την ξανακοίταξα προσπαθώντας να συνειδητοποιήσω πόσο διαφορετική ήταν σήμερα. Ελάχιστα πράγματα πάνω της θύμιζαν εκείνη την ατημέλητη, εύσωμη γυναίκα που πάλευε με την κατάθλιψη σχεδόν δεκατρία χρόνια πριν.

«Πολύ χαίρομαι που σας βλέπω», είπε και, πριν προλάβω να απαντήσω, συνέχισε: «Σας οφείλω μια μεγάλη συγγνώμη που εξαφανίστηκα έτσι, αλλά πάντα ήθελα να σας ευχαριστήσω. Με βοήθησαν πάρα πολύ οι συνεδρίες μας... Έφυγα τότε για ένα ξαφνικό ταξίδι και όταν επέστρεψα, πολλά είχαν αλλάξει στη ζωή μου...»

Σκαλίζοντας βιαστικά τη μνήμη μου θυμήθηκα πως κάποια στιγμή είχε σταματήσει να έρχεται, χωρίς να απαντά στις κλήσεις της γραμματέως μου.

«Χαίρομαι γι' αυτό», απάντησα νιώθοντας πως ήταν ώρα να φύγω.

Παρότι συναντούσα εκατοντάδες ανθρώπους στις ομιλίες μου, θυμόμουν σχεδόν όλους τους θεραπευόμενους που είχαν περάσει από τον καναπέ μου. Όπως και το ότι με είχε ενοχλήσει η αδικαιολόγητη εξαφάνισή της.

«Διαβάζω την αρθρογραφία σας. Τώρα έχετε γίνει μεγάλος και τρανός», συνέχισε εκείνη.

«Δεν νιώθω έτσι, αλλά σας ευχαριστώ», είπα προσπαθώντας να κρύψω την πρόσκαιρη αμηχανία μου.

«Να ξέρετε πάντως πως το ότι χάθηκα δεν οφειλόταν στην ποιότητα της δουλειάς σας...»

«Δεν χρειάζεται να απολογείστε», τη διέκοψα. «Το σημαντικό είναι να κάνουμε αυτό που νιώθουμε». Γνωρίζοντας πως είχα μπροστά μου ταξίδι, ετοιμάστηκα να συντομεύσω τη συνάντησή μου με την παλιά μου γνώριμη. «Συγγνώμη, αλλά πρέπει να φύγω, γιατί με περιμένουν», είπα βρίσκοντας μια δικαιολογία.

«Το καταλαβαίνω. Χάρηκα που σας είδα. Να περάσετε όμορφες γιορτές και ίσως έρθω να τα πούμε μια μέρα στο γραφείο σας».

«Καλά Χριστούγεννα εύχομαι, ό,τι κι αν κάνετε», είπα και ετοιμάστηκα να αποχωρήσω.

«Να είστε καλά... επίσης!» φώναξε στην πλάτη μου.

Αν και δεν γύρισα να κοιτάξω πίσω, την ένιωσα να στέκεται στο σημείο όπου την είχα αφήσει. Ίσως να ήταν λίγο απότομος ο τρόπος που έφυγα, αλλά ένιωσα έντονα το συναίσθημα της φυγής να με τραβά.

Βγαίνοντας έξω αισθάνθηκα το ευεργετικό φύσημα του δροσερού αέρα στο πρόσωπό μου. Σε λίγο θα άρχιζε να σουρουπώνει και στον ουρανό δεν υπήρχε ούτε ένα συννεφάκι. Εντοπίζοντας το αυτοκίνητό μου σήκωσα τον γιακά του μπουφάν μου, γιατί το κρύο ήταν έντονο. Μπήκα και μόλις έδεσα τη ζώνη άκουσα τον χαρακτηριστικό ήχο στο κινητό μου. Ήταν η κόρη μου, η οποία μου είχε στείλει μήνυμα από το κινητό της μητέρας της. Το άνοιξα και διάβασα φωναχτά:

Θα μου λείψεις πολύ, μπαμπά.

Χαμογέλασα μέχρι τ' αυτιά και αμέσως άρχισα να πληκτρολογώ:

Κι εσύ, αστέρι μου. Να περάσετε υπέροχα και να ακούς τη μαμά... Να προσέχεις τις καμήλες... Θα σε περιμένω.

Η απάντησή της ήρθε με μια ροζ καρδούλα.

Ακριβώς πάνω από το μήνυμά της υπήρχε ένα δικό μου, από το ιστορικό της συνομιλίας που είχαμε κάνει με την πρώτην γυναίκα μου. Ήλπιζα μόνο να είχε σβήσει τα προηγούμενα και να μην τα είχε διαβάσει η μικρή μου. Αυτά που γράφαμε αφορούσαν το γεγονός πως ο άνδρας με τον οποίο θα πήγαιναν ταξίδι ήταν ο δεύτερος που γνώριζε η κόρη μου ως σύντροφό της. Προσπαθούσα να της δώσω να καταλάβει πως καλύτερα θα ήταν να περιμένει λίγο περισσότερο πριν της εμφανίσει κάθε φλερτ που είχε. Για ένα παιδί στην ηλικία της δεν ήταν ό,τι καλύτερο να βλέπει τη μητέρα του να εναλλάσσει συνεχώς συντρόφους με αυτή την ευκολία.

Εκείνη νόμιζε πως αντιδρούσα επειδή ζήλευα, καθώς αδυνατούσε να κατανοήσει πόσο μπέρδευε το μυαλό της κόρης μας αυτή της η συμπεριφορά. Από τότε που είχαμε χωρίσει κι εγώ είχα βγει με άλλες γυναίκες, αλλά δεν θα έκανα ποτέ το βήμα να παρουσιάσω κάποια από αυτές στην κόρη μου, αν δεν ήμουν σίγουρος πως επρόκειτο για μια σοβαρή σχέση και όχι για κάτι εφήμερο.

Πιάνοντας πάλι το τηλέφωνο έκανα έναν έλεγχο μήπως είχα κάποια εκκρεμότητα πριν αναχωρήσω. Παρότι μου είχαν ζητήσει να πραγματοποιήσω ορισμένες ομιλίες μέσα στις γιορτές, αποφάσισα τελικά να φύγω. Όλο αυτό

το επιτηδευμένο εορταστικό κλίμα δεν ήταν το καλύτερό μου. Ο λόγος που το έκρυβα όσο μπορούσα ήταν η κόρη μου, η οποία σε αντίθεση με εμένα λάτρευε αυτές τις μέρες. Το μόνο που αποζητούσα τώρα ήταν να βάλω μπροστά και να αναχωρήσω για τον προορισμό μου. Ένωθα πολύ κουρασμένος ψυχικά και αυτή την απόδραση την περίμενα πώς και πώς. Με μοναδική εξαίρεση την τελευταία μου θεραπευόμενη, την Έλενα, φρόντισα να μην έχω άλλες διαδικτυακές συνεδρίες μέχρι και μετά την Πρωτοχρονιά.

Η Έλενα ήταν μια πολύ ιδιαίτερη περίπτωση από την Αλεξανδρούπολη. Είχε έρθει πριν από έναν μήνα σε μια ομιλία που έκανα στην πόλη της και μου ζήτησε να ξεκινήσουμε κάποιες συνεδρίες από απόσταση. Δεν θα ξεχάσω ποτέ τον ευγενικό τρόπο με τον οποίο με προσέγγισε, αλλά και το πόσο δύσκολα περνούσε όσο πλησίαζαν οι γιορτές.

Ξεκινήσαμε να μιλάμε διαδικτυακά και αποδέχτηκα το αίτημά της να μη διακόψουμε για τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο και να τα πούμε την παραμονή των Χριστουγέννων, μέρα που για εκείνη αποτελούσε την πιο δύσκολη της χρονιάς. Ήταν πολλοί αυτοί που είχαν ανάγκη να μιλήσουν προσπαθώντας να ξεπεράσουν τη μελαγχολία που τους κυριέυε λόγω εορτών. Η γραμματέας μου φρόντισε να μου κρατήσει κενό όλο το υπόλοιπο πρόγραμμα μέχρι την επιστροφή μου.

Πληκτρολόγησα τον προορισμό μου στον πλοηγό, βλέποντας πως είχα λίγο παραπάνω από πέντε ώρες οδήγησης. Ό,τι έπρεπε για να ακούσω τις μουσικές μου και να κάνω κάποια τηλεφωνήματα. Άναψα το φλας ξεκινώντας το ταξίδι προς το μέρος όπου θα περνούσα μόνος όλες τις γιορτές. Το είχα τόσο ανάγκη.

ΔΑΦΝΗ

Μετά από τρεις ώρες και αφού είχα καθαρίσει ό,τι άφησε πίσω του ο Μόκα, τον σκούπισα καλά με μια πετσέτα και τώρα κοιμόταν του καλού καιρού στο χνουδωτό του στρώμα. Μόλις χαλάρωσα λίγο, έβαλα να παίζει η αγαπημένη μου λίστα με χριστουγεννιάτικα τραγούδια και στάθηκα μπροστά στην τζαμαρία κοιτάζοντας τον στολισμένο μας κήπο.

Με τον Μίλτο είχαμε πολλούς κοινούς γνωστούς και έτσι αποφασίσαμε να κάνουμε ένα μικρό πάρτι την παραμονή της Πρωτοχρονιάς. Γι' αυτόν τον λόγο είχε φέρει ολόκληρο συνεργείο που ανέλαβε να βάλει λαμπάκια ακόμα και στα ψηλά πεύκα στο σύνορο του οικοπέδου. Έπρεπε γυρίζοντας από τις διακοπές μας να το οργανώσουμε, γιατί με τα διάφορα που έτρεχαν καθημερινά, δεν είχαμε ασχοληθεί καθόλου. Για την ώρα περίμενα τις φίλες μου για να φάμε και να τα πούμε. Και να τα πούμε, εννοείται.

Όταν ακούστηκε το κουδούνι ο Μόκα πετάχτηκε και άρχισε να γαβγίζει. Άνοιξα την ψηλή αυλόπορτα για να μπουν τα κορίτσια και, παίρνοντας λίγη από την τροφή του, τον ξεγέλασα και τον έβγαλα από την άλλη μεριά, για να μην αρχίσει τα παιχνίδια και κυρίως τα άλματα πάνω τους. Άνοιξα την εξώπορτα και μπήκε πρώτη η Νεκταρία, δίνοντάς μου ένα φιλί και μια χάρτινη σακούλα με κρασιά.

«Έφερα τα απαραίτητα», είπε την ώρα που χαιρετούσα τη Γεωργία, η οποία μου έδωσε ένα κουτί με γλυκά και, βγάζοντας το παλτό της, αναφώνησε εντυπωσιασμένη:

«Τι ωραία που το έχετε στολίσει!»

«Το έξω ανέλαβε να το οργανώσει ο καλός μου, το μέσα εγώ», είπα.

«Σόρι, φιλενάδα, αλλά το έξω είναι πιο εντυπωσιακό», συμπλήρωσε η Νεκταρία χαζεύοντας τον κήπο από τις τζαμένιες μπαλκονόπορτες.

«Αυτόν γιατί τον έχεις απομονώσει στον κήπο;» παρατήρησε η Γεωργία πλησιάζοντας στο σημείο όπου ο Μόκα καθόταν στα δυο του πόδια και μας κοιτούσε με τη γλώσσα έξω.

«Ας τον, μια χαρά είναι εκεί... Μου τα έκανε χάλια πριν», εξήγησα και, βγάζοντας τα κρασιά, άρχισα να ανοίγω το ένα για να σερβίρω.

«Έχω φέρι μελομακάρονα με επικάλυψη μαύρης σοκολάτας που σου αρέσουν», είπε η Γεωργία, η οποία γνώριζε πόσο λάτρευα τα συγκεκριμένα.

«Δεν έκανες καλά, φίλη μου, γιατί θα φαγωθούν άμεσα», είπα γελώντας. «Έχω παραγγείλει ιταλικό και θα έρθει σε κανένα μισάωρο».

Τα κορίτσια βολέυτηκαν στον μεγάλο μας καναπέ και η Νεκταρία κοιτώντας τριγύρω είπε:

«Ρε, πολύ ωραίο σπίτι!»

«Εγώ το βρίσκω μίνιμαλ», συμπλήρωσε η Γεωργία, η οποία ήταν εκείνη που μας είχε γνωρίσει με τον Μίλτο.

Παλιότερα δούλευαν μαζί και, από αυτά που μου είχαν πει και οι δύο, υπήρξε ένα φλερτ μεταξύ τους χωρίς όμως να προχωρήσουν περισσότερο.

«Τελικά πότε θα φύγετε;» ρώτησε η Νεκταρία.

«Μεθαύριο, αλλά ειλικρινά, χαλαρά ξεκίναγα πρώτη αύριο, γιατί λυπάμαι που θα πάει μια μέρα χαμένη. Το σπίτι που έκλεισα στο Δίλοφο είναι εξαιρετικό. Σαλέ, πανάκριβο, αλλά δεν το σκέφτηκα και πολύ. Θέλω να του κάνω έκπληξη».

«Πού του έχεις πει ότι θα πάτε;» ρώτησε η Νεκταρία.

«Στην ευρύτερη περιοχή της Ηπείρου, αλλά νομίζω κάτι ψυλλιάστηκε, γιατί μου ανέφερε τα Γιάννενα».

«Το σπίτι είναι μέσα στο χωριό;» ρώτησε η Γεωργία βγάζοντας τα παπούτσια της.

«Όχι, καλέ, αφού σας έστειλα τον σύνδεσμο να το δείτε. Είναι περίπου ένα χιλιόμετρο έξω από το Δίλοφο, μέσα στο δάσος».

«Εγώ θα φοβόμουν να μείνω εκεί», είπε η Νεκταρία.

«Εγώ, πάλι, γουστάρω τρελά», πετάχτηκε η Γεωργία και αμέσως τους διευκρίνισα:

«Ε, εντάξει, δεν είναι τόσο απομονωμένο. Είναι κοντά στον οικισμό και έχει κι άλλα σπίτια τριγύρω. Απλώς το δικό μας είναι μόνο του, με εκπληκτική θέα... Αν βλέπατε αυτό που έστειλα, θα καταλαβαίνατε».

Η Γεωργία είχε ήδη πάρει το κινητό της και σχεδόν αμέσως είπε: «Έχεις δίκιο. Τρομερό είναι, ζηλεύω...» Συνεχίζοντας την εξερεύνησή της δήλωσε: «Ρε, και το Δίλοφο είναι μαγικό!»

«Δεν είναι από τα δημοφιλή χωριά, αλλά είναι πανέμορφο και γραφικό».

«Αυτό βλέπω», κατέληξε η Γεωργία αφήνοντας ένα σφύριγμα.

«Να κανονίσεις να πας τότε. Τι δουλεύεις σαν την τρελή

και βγάζεις τόσα λεφτά», της είπα, γιατί από τις τρεις μας εκείνη ήταν που δούλευε χωρίς σταματημό.

«Μωρέ, λεφτά υπάρχουν, γκόμενος δεν υπάρχει», είπε με απογοήτευση, καθώς για πολύ καιρό ήταν μόνη της.

«Ε, κάποιον θα βρεις».

«Δεν είμαστε όλες τυχερές σαν κι εσένα, φιλενάδα», παρατήρησε αναστενάζοντας.

Ο Μίλτος είχε τη φήμη του ωραίου και πετυχημένου, οπότε στα μάτια τους φαινόμουν σαν να είχα κερδίσει το Τζόκερ. Σέρβιρα το κόκκινο κρασί, τους έδωσα τα ποτήρια τους και μετά πήρα το δικό μου.

«Στην υγεία μας, φιλενάδες! Αυτά τα Χριστούγεννα να είναι τέλεια για όλους μας!»

Ήπιαμε μια γουλιά και η Νεκταρία πήρε στα χέρια της την κορνίζα με τη φωτογραφία από τη συμμετοχή μου στους Ολυμπιακούς Αγώνες του Πεκίνου. Ήταν η στιγμή που πανηγύριζα την πρόκρισή μου στον τελικό των εκατό μέτρων ελεύθερο στην κολύμβηση. Πού να ήξερα τι με περίμενε λίγα λεπτά μετά. Αφήνοντάς την πάλι στο τραπέζι είπε: «Πότε πέρασαν τόσα χρόνια, ρε συ, από τότε;»

Πόσο δίκιο είχε. Όποτε έβλεπα αυτή τη φωτογραφία αντιλαμβανόμουν την ταχύτητα με την οποία κυλούσε ο χρόνος. Επηρεασμένη ακόμη από τις αναμνήσεις που με κατέκλυσαν, απάντησα: «Περνάνε και πίσω δεν γυρνάνε».

Η Γεωργία, κρατώντας το κινητό, με κοίταζε συγκινημένη. «Θυμάμαι πού ακριβώς καθόμουν και με ποιους, όταν σε είδα στην τηλεόραση να παίρνεις την πρόκριση με τον καλύτερο χρόνο από όλες. Πόσο άτυχη ήσουν όμως μετά...»

Αναστέναξα με πίκρα. Η Νεκταρία, που με ένωσε, έπιασε το χέρι μου και το έσφιξε. Δεν ήταν ώρα για άλλες

συγκινήσεις. Ειδικά μετά την ταλαιπωρία που είχα περάσει σήμερα.

«Έλα, τέλος το μελόδραμα», είπα στη Γεωργία και έκανα να πιω άλλη μία γουλιά, αλλά ακούγοντας το μακρόσυρτο επιφώνημά της σταμάτησα. «Τι έπαθες, καλέ;» ρώτησα, όσο εκείνη κοιτούσε με γουρλωμένα μάτια το κινητό της.

«Ο Μίλτος δεν είπες πως είναι στο Μιλάνο;» ρώτησε χωρίς να πάρει τα μάτια της από την οθόνη.

«Ναι... Γιατί ρωτάς;» Η Νεκταρία είχε ήδη σκαρφαλώσει πάνω της κοιτώντας κι εκείνη με περιέργεια.

«Και πώς βρέθηκε σε φωτογραφία που ανέβασε τώρα ο Δημόγλου από το Κουσεβέλ στη Γαλλία;»

«Τι εννοείς;» ρώτησα προσπαθώντας να καταλάβω τι γινόταν. Γύρισε την οθόνη προς το μέρος μου και ήρθε λίγο πιο κοντά, και τότε είδα όντως τον συντάιρό του, τον Δημόγλου, ενώ πίσω του αχνοφαινόταν ο Μίλτος σε έναν καθρέφτη, ανάμεσα σε δυο γυναίκες. Μπορεί να φορούσε σκούφο και φόρμα του σκι, αλλά ήταν σίγουρα εκείνος και, απ' όσο μπορούσα να διακρίνω, βρισκόταν στο ημιυπαίθριο μπαρ κάποιου χιονοδρομικού κέντρου.

Πήρα το κινητό της στο χέρι και η Νεκταρία είπε: «Μισό λεπτό. Μήπως είναι παλιά η φωτογραφία;»

Ξεροκαταπίνοντας κούνησα αρνητικά το κεφάλι. «Το κόκκινο μπουφάν που φοράει είναι του σκι και το αγόρασε πρόσφατα». Ένωσα μια παγωμάρα στο κορμί μου. Το χέρι μου άρχισε να τρέμει ελαφρά από την ταραχή.

«Ρε συ, μπορεί να υπάρχει μια εξήγηση...» προσπάθησε να με καθησυχάσει η Γεωργία.

«Δεν νομίζω», είπα με απογοήτευση σφίγγοντας τα χείλη. Νιώθοντας την καρδιά μου να χτυπά δυνατά, άφησα το

ποτήρι, σηκώθηκα από τον καναπέ και έπιασα από τον πάγκο το δικό μου κινητό. Μου πήρε μερικά δευτερόλεπτα να εντοπίσω το προφίλ του συνεταίρου του. Αμέσως άρχισα να ψάχνω τις πρόσφατες δημοσιεύσεις. Η φωτογραφία όμως που μου είχε δείξει η Γεωργία δεν υπήρχε.

«Εγώ γιατί δεν τη βλέπω;» αναρωτήθηκα και ταυτόχρονα μέσα μου αναπτρώθηκε μια ελπίδα πως κάτι άλλο είχε συμβεί.

«Γιατί προφανώς μόλις τη διέγραψε. Και από μένα εξαφανίστηκε τώρα που έκανα ανανέωση... και δεν πρόλαβα να κρατήσω ένα στιγμιότυπο», είπε με απογοήτευση η Γεωργία.

Παγωμάρα απλώθηκε στο σπίτι και το μόνο που ακουγόταν ήταν η φωνή της Μαράια Κάρεϊ να τραγουδά το «All I Want for Christmas is You». Δεν είχα σκοπό να βασανίζω τον εαυτό μου με αμφιβολίες και τον κάλεσα με βίντεο, αλλά η κλήση μου απορρίφθηκε. Μούδιασα. Ένα από τα πράγματα που απεχθανόμουν ήταν το ψέμα. Λες και αν μου έλεγε ότι γούσταρε να πάει οπουδήποτε θα του το απαγόρευα. Οι φίλες μου είχαν απομείνει να με κοιτούν αμίλητες.

«Μου το έκλεισε», είπα πηγαίνοντας πάλι στον καναπέ. Πώς ήταν δυνατόν να συνέβαινε κάτι τέτοιο;

«Κοίτα, για να έσβησε ο άλλος τη δημοσίευση, σημαίνει πως την έβαλε κατά λάθος και τώρα προσπαθεί να το καλύψει», συμπέρανε η Νεκταρία πιάνοντας συμπονετικά το χέρι μου.

Κάνοντας έναν μικρό συλλογισμό και προσπαθώντας να βάλω σε μια σειρά τις σκέψεις μου αναρωτήθηκα μήπως ήμουν υπερβολική, αλλά στο τέλος, ξεφυσώντας, είπα: «Για τον συνεταίρο του όντως ήξερα πως είναι στη Γαλλία για σκι... Θα πήγαινε με μια κοπέλα που γνώρισε πρόσφατα.

Ο Μίλτος όμως πριν από μια ώρα μου είπε ότι έμπαινε σε σύσκεψη με κάποιους τραπεζίτες στο Μιλάνο...»

Έκανα άλλη μία προσπάθεια να τον καλέσω, αλλά αυτή τη φορά ήταν κλειστό. Έσφιξα τα δόντια, καθώς αμέσως ξεπήδησαν στο μυαλό μου περίεργες σκέψεις.

Η Γεωργία ήρθε δίπλα μου ξεροκαταπίνοντας και είπε: «Εντάξει, ας μη βγάλουμε συμπεράσματα πριν μιλήσεις μαζί του. Ίσως να εξηγείται κάπως όλο αυτό...»

Τις κοίταξα διαδοχικά. Ήταν εμφανής και η δική τους ανησυχία.

«Δεν θα κατέβαζαν τότε την ανάρτηση», μονολόγησα προσπαθώντας να μην ουρλιάξω. Στην οθόνη του τηλεφώνου μου μόλις είχε έρθει μήνυμά του. Με μια κρυφή ελπίδα το άνοιξα και διάβασα δυνατά:

Δεν μπορώ να μιλήσω. Είναι κάτι επείγον;

Δεν άντεξα. Έριξα μια ματιά στις φίλες μου που είχαν τρομαγμένο ύφος και άρχισα να ηχογραφώ ένα μήνυμα για να του το στείλω: «Ελπίζω να μην μπερδέψετε τα σκι σας στη σύσκεψη...»

Πάτησα αποστολή έτσι ώστε να ακούσει τη θυμωμένη φωνή μου και να καταλάβει από το ύφος μου ότι ήξερα.

«Όχι, ρε γαμώτο», είπε η Γεωργία απογοητευμένη.

Δάγκωσα τα χείλη μου προσπαθώντας να αποφασίσω πώς έπρεπε να αντιδράσω από εδώ και πέρα. Έβλεπα ότι κάτι ηλεκτρολογούσε και περίμενα να διαβάσω την απάντησή του.

«Έστειλε κάτι;» ρώτησε η Νεκταρία.

«Όχι, γράφει όμως», απάντησα πίνοντας μια γερή γουλιά από το κρασί μου. Ένωθα τα σωθικά μου να καίγονται και δεν ήταν μόνο από το αλκοόλ.

«Εύχομαι να βρει το θάρρος να σου πει την αλήθεια», συμπλήρωσε η Γεωργία.

Αναστέναξα και είπα μόνο: «Κι εγώ».

Όση ώρα κοίταζα την οθόνη αισθανόμουν να γκρεμίζονται μέσα μου όλες οι προσδοκίες που είχα από αυτόν τον άνθρωπο. Με φλέρταρε καιρό και αφήθηκα όταν ένιωσα πως πραγματικά με ήθελε. Όχι εφήμερα, αλλά για μια πιο μόνιμη σχέση. Εκείνος ήταν που επέμενε να μείνουμε μαζί. Ως τώρα δεν μου είχε δείξει το παραμικρό που θα μπορούσε να με υποψιάσει για οτιδήποτε μεμπτό. Και να που μέσα σε λίγα δευτερόλεπτα όλα άλλαξαν.

Ακούγοντας τον ήχο λήψης του μηνύματός του, πρώτα το διάβασα από μέσα μου και μετά, γελώντας πικρά, το επανέλαβα και δυνατά για να το ακούσουν τα κορίτσια:

Θα σου το έλεγα... Ήταν απόφαση της τελευταίας στιγμής. Ήρθαμε Γαλλία, στα χιόνια, να κάνουμε έκπληξη στον συνέταιρό μου. Σόρι, βλακεία... Θα σε πάρω πιο μετά να σου εξηγήσω τι έγινε. Ανυπομονώ για την απόδρασή μας στα Γιάννενα.

Δεν είχε καμία βάση αυτό που έστειλε. Γιατί μου είπε ψέματα πριν από μια ώρα;

«Τι θα του γράψεις;» ρώτησε ανήσυχη η Νεκταρία.

Δεν απάντησα και άρχισα να πληκτρολογώ νευρικά. Όταν ολοκλήρωσα αυτό που είχα γράψει, το διάβασα δυνατά:

Αν δεν με καλέσεις στα επόμενα πέντε λεπτά, δεν θα είμαι σπίτι όταν γυρίσεις...

«Όπα, περίμενε...» φώναξε η Γεωργία λίγο πριν πατήσω

αποστολή. «Αν το στείλεις αυτό και δεν σε πάρει, πρέπει να το κάνεις».

«Θα το κάνω», αποκρίθηκα και το έστειλα χωρίς άλλη καθυστέρηση. Έβραζα από θυμό. Αυτή τη φορά το μήνυμά του ήρθε αμέσως:

Σε καλώ σε είκοσι λεπτά...

Απογοητευμένη κοίταξα την μπαλκονόπορτα όπου ο Μόκα έβγαλε έναν ήχο σαν κλάμα κοιτώντας προς εμάς. Μετά στράφηκα προς τις φίλες μου, οι οποίες είχαν απομείνει σαν αγάλματα να με κοιτούν. Αυτή η αναθεματισμένη μέρα ήταν από τις χειρότερες που είχα ζήσει και δεν έλεγε να τελειώσει.

Ένωθα βαθιά πληγωμένη, όμως είχα μάθει στη ζωή μου να προχωρώ όταν έπρεπε, με όποιο κόστος. Όσο κι αν προσπαθούσα να βρω για εκείνον μια δικαιολογία, δεν τα κατάφερα. Δεν ήμασταν χρόνια μαζί, για να με βαρεθεί και να αναζητά περιπέτειες. Προφανώς εσφαλμένα πίστεψα πως είχαμε δημιουργήσει μια σχέση η οποία στο μέλλον θα μπορούσε να πάει στο επόμενο στάδιο. Δυστυχώς, μέσα σε μια στιγμή όλα φαίνονταν να καταρρέουν. Ενώ εγώ έκανα όνειρα για το μέλλον μας, αυτός με πρόδιδε με τον χειρότερο τρόπο.

Μη αντέχοντας άλλο, αναστέναξα βαθιά. Οι φίλες μου ήρθαν κοντά και με αγκάλιασαν σαν να ήθελαν να με προστατέψουν.

«Γαμώτο...» ψέλλισα πριν αφεθώ στα χέρια τους.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Μόλις διέσχισα τη γέφυρα Ρίου-Αντιρρίου το τοπίο άλλαξε ακαριαία. Η πυκνή ομίχλη που επικρατούσε με ανάγκασε να ελαττώσω ταχύτητα. Μου άρεσε να οδηγώ τη νύχτα, αλλά όχι υπό αυτές τις συνθήκες. Ακούγοντας πριν από λίγη ώρα το δελτίο ειδήσεων ενημερώθηκα πως υπήρχε μεγάλη πιθανότητα να ρίξει αρκετό χιόνι από αύριο το βράδυ. Όλα θα εξαρτιόνταν από την πορεία που ακολουθούσε το βαρομετρικό, καθώς, όπως ανέφεραν, είχε αλλόκοτη συμπεριφορά. Το κακό ήταν πως τελευταία άκουγα συχνά για την αποτυχία των ειδικών να προβλέψουν με ακρίβεια τα καιρικά φαινόμενα. Στις ειδήσεις τόνισαν πως όσοι επρόκειτο να κινηθούν στο ορεινό δίκτυο των Ιωαννίνων καλό θα ήταν να έχουν μαζί τους αντιολισθητικές αλυσίδες. Ας έφταναν και ας έριχνε όσο χιόνι ήθελε. Είχα μπροστά μου πολλές ημέρες χωρίς υποχρεώσεις, οπότε λίγο με ένοιαζε.

Ένωθα ήδη αυτή την αίσθηση της ελευθερίας να με πλημμυρίζει, καθώς το αυτοκίνητό μου διέσχιζε το σύννεφο ομίχλης που απλωνόταν μέχρι εκεί που φώτιζαν οι προβολείς. Όταν ήμουν μικρός, ο πατέρας μου έλεγε πως όταν βγούμε από την ομίχλη, θα βρεθούμε σε έναν άλλον μαγικό κόσμο, και πάντα ανασηκωνόμουν περιμένοντας να αποκαλυφθεί αυτό που ανέφερε. Αν και τίποτα δεν άλλαζε,

εκείνος με τον τρόπο του με έκανε να πιστεύω πως όντως είχαμε ταξιδέψει σε μια άλλη διάσταση.

Λίγο πιο κάτω η ατμόσφαιρα καθάρισε και η ορατότητα σταδιακά αποκαταστάθηκε. Έβαλα να παίζει ένας τοπικός σταθμός, και η απαλή φωνή της εκφωνήτριας που μιλούσε ανάμεσα στα τραγούδια με χαλάρωσε. Ειδικά όταν προλόγισε τα χριστουγεννιάτικα έθιμα της Ηπείρου, το δυνάμωσα ακούγοντάς την:

Στη Ζίτσα και σε άλλα χωριά των Ιωαννίνων, την παραμονή των Χριστουγέννων ανάβουν μεγάλες φωτιές στις πλατείες, που λέγονται «κλαδαριές». Οι κάτοικοι συγκεντρώνονται γύρω από τις φωτιές, τραγουδούν, λένε κάλαντα και ανταλλάσσουν ευχές, δημιουργώντας ένα μοναδικό εορταστικό κλίμα.

Μετά ανέφερε κι άλλα έθιμα από το παρελθόν και αναρωτήθηκα πόσα από αυτά δεν ακολουθούνται πλέον. Στιγμές που έφερναν τους ανθρώπους κοντά καταργούνταν και μαζί τους ένα μεγάλο μέρος της ζεστής ατμόσφαιρας των ημερών. Είχαμε τόσο ωραία έθιμα και παραδόσεις, και κάποια από αυτά απλώς έσβηναν στο πέρασμα του χρόνου.

Η εκπομπή συνεχίστηκε μουσικά και απέμεινα να κοιτάζω δεξιά και αριστερά το τοπίο. Παραξενεύτηκα, μιας και ελάχιστοι κυκλοφορούσαν, αλλά από την άλλη απολάμβανα την ηρεμία στον δρόμο.

Κατά καιρούς αποζητούσα την απομόνωση. Όπως αυτή που θα ζούσα τις επόμενες μέρες. Συνήθιζα να αποτραβιέμαι από τα εγκόσμια τουλάχιστον δυο φορές τον χρόνο σε μέρη όπου η ανθρώπινη δραστηριότητα ήταν ελάχιστη. Μόνο έτσι μπορούσε να αδειάσει το μυαλό μου από τις

έγνοιες της καθημερινότητας και να αφεθώ στις σκέψεις που δεν έβρισκαν χώρο να βγουν στο προσκήνιο.

Το σπίτι στο οποίο θα έμενα στο βουνό θα γινόταν το καταφύγιό μου, ένα μέρος όπου θα μπορούσα να επανασυνδεθώ με τον εαυτό μου και τη φύση. Επίσης, είχα σκοπό να διαβάσω όσο περισσότερα βιβλία μπορούσα. Είχαν μαζευτεί πολλά αδιάβαστα στη βιβλιοθήκη μου, οπότε κάποια τα είχα πάρει μαζί μου.

Μόλις έφτασα έξω από την Άρτα, βγήκα από την έξοδο για να προλάβω ανοιχτά τα μαγαζιά και να πάρω όσες προμήθειες χρειαζόμουν, έτσι ώστε να μη μετακινηθώ και πολύ από το σπίτι. Ήταν σαφής άλλωστε η οδηγία πως στο χωριό δεν υπήρχε κάποιο παντοπωλείο, επομένως θα έπρεπε να έχω αυτάρκεια από τα βασικά.

Στο σουπερμάρκετ όπου πήγα για τα ψώνια μου επικρατούσε πανικός. Πιο πολύ έμοιαζε σαν να ερχόταν το τέλος του κόσμου παρά μέρες γιορτινές. Δεν ήταν μόνο η ποσότητα των αγαθών που ψώνιζαν όλοι, αλλά το άγχος και η αναστάτωση που επικρατούσαν στους διαδρόμους και η μεγάλη αναμονή μπροστά στα ταμεία.

Συγκρατήθηκα όταν μια γυναίκα, παίζοντάς το αδιάφορη, μου πήρε τη σειρά. Καιρό τώρα είχα αποφασίσει να μη χαλιέμαι με τέτοιες συμπεριφορές, όμως από την άλλη κάποιος έπρεπε να τους βάζει στη θέση τους όλους αυτούς. Δεν ήταν η μέρα μου να το κάνω, καθώς ένιωθα ήρεμος και δεν είχα σκοπό να αφήσω οτιδήποτε να ταραξεί αυτή τη γαλήνη, κι έτσι για μια φορά έκανα τα στραβά μάτια.

Λίγο μετά βρισκόμουν και πάλι στον δρόμο. Μιας και θα έφτανα αργά, αποφάσισα να καλέσω τον υπεύθυνο του σπιτιού για να τον ενημερώσω. Απάντησε σχεδόν αμέσως:

«Καλησπέρα, κύριε Μακρή».

Εξεπλάγην που είχε αποθηκεύσει το τηλέφωνό μου.

«Καλησπέρα, Αλέξανδρε». Είχα ξαναμιλήσει μαζί του όταν έκανα την κατάθεση για την κράτησή μου.

«Φτάσατε;» πρόλαβε να με ρωτήσει πριν συνεχίσω.

«Όχι ακόμη, είμαι έξω από...» Έκανα μια μικρή παύση κοιτάζοντας τον πλοηγό και συμπλήρωσα: «Τη Φιλιππίδα».

«Α, έχετε ακόμη...» ακούστηκε να λέει κάπως έκπληκτος.

«Ναι, περίπου δύο ώρες, αλλά δεν χρειάζεται να με περιμένεις. Έχω τον κωδικό εισόδου και την τοποθεσία».

«Επειδή καμιά φορά δεν βγαίνει καλά στον χάρτη, θα περιμένω για να σας πάω εγώ στο σπίτι... Να σας δείξω και τα βασικά».

Αισθάνθηκα άσχημα. «Όπως νομίζεις, αλλά δεν θέλω να σε ταλαιπωρώ μέσα στη νύχτα...»

«Μα τι λέτε, δουλειά μου είναι. Εγώ είμαι μέσα στο χωριό. Όταν περάσετε το μνημείο της Ζαγορίσιας Γυναίκας, καλέστε με να δώσουμε ραντεβού στη διασταύρωση».

«Εντάξει, δεν θα αργήσω πολύ...»

Με διέκοψε λέγοντας: «Κοιτάξτε, εγώ εδώ είμαι και δεν κοιμάμαι νωρίς. Πάτε και μια βόλτα από τα Γιάννενα και ελάτε με την άνεσή σας. Μην αγχωθούμε όλοι χωρίς λόγο...»

Με αυτή την απάντηση είχε μόλις κερδίσει ένα πολύ καλό φιλοδώρημα. Εκτιμούσα τους ανθρώπους που έκαναν τη δουλειά τους με επαγγελματισμό και ευσυνειδησία.

«Ωραία, λοιπόν. Ειλικρινά, πάντως, θα μπορούσες να μου δώσεις οδηγίες και να μην έρθεις...»

Δεν με άφησε να συνεχίσω. «Μην το συζητάτε αυτό. Απλώς... επειδή περιμένουμε κάμποσα χιόνια από αύριο, τι αυτοκίνητο έχετε;»

Του απάντησα λέγοντας τη μάρκα και το μοντέλο, και τον άκουσα προβληματισμένο.

«Οκέι, έχετε αλυσίδες μαζί σας αν χρειαστεί;»

«Όχι, αλλά μπορώ να σταματήσω σε έναν σταθμό αυτοκινήτων και να πάρω... αλλά, σε παρακαλώ, ας μιλάμε στον ενικό».

«Εντάξει, κι εγώ το προτιμώ. Καλό θα ήταν να υπάρχουν αλυσίδες, για παν ενδεχόμενο... Επίσης, μια τελευταία ερώτηση για το πρωινό. Θα είστε τελικά τέσσερα άτομα;»

Η αλήθεια ήταν πως όταν είχα κάνει κράτηση στο κατά τα άλλα ακριβό σπίτι, δεν είχα αναφέρει ότι θα ήμουν μόνος μου. Η τιμή αφορούσε τη διαμονή τεσσάρων ατόμων και όταν το έκλεισα για όλες τις μέρες των εορτών, κατάλαβα πως είχε χαρεί.

«Θα είμαι μόνος μου», απάντησα κάπως κοφτά και αμέσως ένωσα τη στιγμιαία αμηχανία του.

Ακούγοντας δυνατό αέρα να φυσά, κατάλαβα ότι βρισκόταν κάπου έξω, οπότε τον ευχαρίστησα και δώσαμε τηλεφωνικό ραντεβού για όταν θα πλησίαζα.

Μετά, δυνάμωσα τη θέρμανση για να ξεθαμπώσουν τα τζάμια και βολεύτηκα καλύτερα στο κάθισμά μου, ακούγοντας τη φωνή του Έλβις να τραγουδά το «Blue Christmas».

ΔΑΦΝΗ

Όσο κι αν ο Μίλτος προσπάθησε στο τηλέφωνο να δικαιολογήσει την κρυφή του απόδραση στο χιονοδρομικό κέντρο της Γαλλίας, η κουβέντα μας κατέληξε σε έναν επικό καβγά. Πάσχιζε να με πείσει πως δεν είχε γίνει και τίποτα που μου το έκρυψε, χαρακτηρίζοντας τη συμπεριφορά μου υστερική. Από αυτά που είχα προλάβει να δω στη φωτογραφία της ανάρτησης φαινόταν καθαρά πως δεν είχε πάει μόνο για σκι, αλλά υπήρχε και άλλο ενδιαφέρον.

Μου ορκιζόταν ότι θα μου εξηγούσε από κοντά και ότι μόνο η κοπέλα του συνεταιίρου του ήταν εκεί. Όταν τον ρώτησα ποιες ήταν οι δύο γυναίκες που στέκονταν πλάι του, απάντησε πως δεν ήταν μαζί τους και πως ο συνεταιίρός του είχε πει και έβγαζε διάφορες φωτογραφίες τον κόσμο.

Η αλήθεια ήταν ότι ποτέ δεν συμπαθούσα ιδιαίτερα τον Δημόγλου, κυρίως για τον τρόπο που με κοίταζε. Κουβαλούσε μια αγένεια αυτός ο άνθρωπος και υπήρχαν στιγμές που απορούσα για το πώς ο Μίλτος δούλευε μαζί του. Απ' ό,τι φαινόταν, είχαν πολλά κοινά. Επίτηδες, όση ώρα του μιλάγα, είχα βάλει στο κινητό την ανοιχτή ακρόαση, γιατί ήθελα τη γνώμη από τις δύο καλύτερές μου φίλες.

Βλέποντας την έκφρασή τους όταν του το έκλεισα στα μούτρα, δεν χρειάστηκε να πούμε πολλά.

«Τι θα κάνεις τώρα;» ρώτησε η Νεκταρία μετά από μια παρατεταμένη βουβαμάρα.

«Δεν έχω ιδέα... Το μόνο βέβαιο είναι πως ό,τι κι αν γίνει, δεν πρόκειται ποτέ να τον ξαναεμπιστευτώ», απάντησα.

Η Γεωργία αναστέναξε. «Εγώ λέω να τον περιμένεις να γυρίσει και να τα πείτε από κοντά. Αυτά δεν λύνονται από το τηλέφωνο», είπε.

«Δεν συμφωνώ», παρενέβη η Νεκταρία και ολοκλήρωσε τη σκέψη της: «Πρέπει να λυθεί το θέμα τώρα που είναι φρέσκο».

Την κοίταξα προβληματισμένη. «Όπως ακούσατε, βρήκε εισιτήριο για να επιστρέψει αύριο το απόγευμα. Αυτό αποδεικνύει ότι προσπαθεί να καλύψει τα ψέματά του», είπα.

«Τι μας βρήκε χριστουγεννιάτικα, γαμώτο», αναστέναξε η Νεκταρία πίνοντας μια γουλιά από το κρασί της.

«Αγάπες, εσάς δεν σας βρήκε τίποτα. Ξέρω πως είναι νωρίς και είμαι πολύ θυμωμένη, αλλά το ψέμα δεν μπορώ να το ανεχτώ. Το έζησα με τη μητέρα μου και τον πατέρα μου, όπως ξέρετε... Δεν θέλω να καταλήξω στην ίδια κατάσταση. Θα το αντιμετωπίσω όμως και θα βρω λύση, οπότε μη νιώθετε πως πρέπει να κάνετε κάτι», είπα σκύβοντας το κεφάλι.

«Τι είναι αυτά που λες; Εσύ δεν θα στεκόσουν δίπλα μας αν μας τύχαινε κάτι ανάλογο;» ρώτησε η Γεωργία, αγγιζοντάς με στον ώμο την ώρα που καθόμουν.

«Θέλει και ρώτημα;» απάντησα, ακούγοντας το κλάμα του Μόκα έξω από την τζαμαρία. Αν δεν ντρεπόμουν, θα έκλαιγα κι εγώ.

«Να τον βάλω μέσα, μωρέ; Θα ξεπαγιάσει!», είπε η Νεκταρία, και με τα μάτια τής έδειξα να του ανοίξει.

Σε αντίθεση με τις άλλες φορές δεν μπήκε χοροπηδώντας

και παρέμεινε δίπλα στη φίλη μου, η οποία τον χάιδευε βυθίζοντας τα δάχτυλά της στο πυκνό του τρίχωμα. Το απολάμβανε περισσότερο από τον Μόκα.

«Τι απαλός που είναι», είπε χώνοντας τα χέρια της στον φουντωτό λαιμό του.

Κατάλαβα πως το έκανε για να αλλάξει το βαρύ κλίμα. Δεν είχα διάθεση να μιλήσω και γύρισα από την άλλη πιάνοντας το κεφάλι μου. Τότε ήταν που τον άκουσα να αφήνει έναν απαλό, παραπονιαρικό ήχο και να έρχεται αργά προς το μέρος μου. Βάζοντας τη μουσούδα του στον λαιμό μου άρχισε να με γλείφει σαν να καταλάβαινε πόσο πληγωμένη ένιωθα. Δεν το είχε ξανακάνει ποτέ...

Σκέφτηκα τότε πως θα ήθελα να μάθω την αλήθεια. Όσο κι αν αυτή θα με πλήγωνε. Κουνώντας το κεφάλι μου έδιωξα τις όποιες σκέψεις έκανα για να τον εκδικηθώ. Δεν υπήρχε περίπτωση να πέσω στο επίπεδό του. Ή μήπως έπρεπε να το κάνω έστω και για λίγο, για να καταλάβει πόσο με είχε πληγώσει αυτό που έκανε;